

A woman with long, wavy blonde hair and glasses is looking out of a window at night. She is resting her chin on her hand. A black cat is visible in the window pane, and a lit candle is on the windowsill. The window frame is old and weathered.

Laina

sirpa kukka

Kiitokset

Romaanin Laina on saanut piirteitä useiden ihmisten elämäntarinoista.

Olen vuosien varrella kuullut paljon sellaista, mikä on jäänyt mieleeni. Pieniä tapahtumia, ihmisten kohtaloita, menetyksiä ja uusia alkujä. Olen poiminut niistä vivahteita ja koonnut ne yhteen.

Laina ei ole yhden ihmisen tarina. Hänen elämässään on palasia monien ihmisten kokemuksista ja tunteista.

Romaanin tapahtumat ja kokonaisuus ovat syntyneet minun mielikuvitukseni kautta. Halusin kirjoittaa sellaisesta elämästä, jossa vaikeuksienkin keskellä jatketaan eteenpäin. Pienillä asioilla voi olla suurikin merkitys. Kiitos kuuluu kaikille niille ihmisille, jotka ovat avautuneet ja kertoneet omasta elämästään ja joiden tarinoista olen saanut ammentaa tähän romaaniin.

Sirpa Kukka

Laina

Romaani

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Sirpa Kukka

Kannen suunnittelu: Sirpa Kukka

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-89-2135-6

Iso osa elämästä ei ole suuria tapahtumia.
Se on kahvin tuoksua, kuluneita lattioita,
pitkiä työpäiviä ja tavallisia ihmisiä.
Se on rakkautta ja luopumista, iloa ja surua.
On hetkiä, jolloin kaikki tuntuu olevan kohdallaan, ja hetkiä, jolloin on vain jaksettava eteenpäin.
Usein vasta myöhemmin ymmärtää, kuinka paljon niihin tavallisiin päiviin mahtui.
Niistä rakentuvat muistot, jotka seuraavat mukana loppuun asti.

Luku 1

*Huokaus portilla.
Mustarastaan sirkutus
avaa tien menneeseen.*

Laina sulki portin huolellisesti perässään.
Soratie oli kuiva. Kengänpohjiin tarttunut
hiekkahisi askelten alla.
Hän jäi hetkeksi seisomaan ja katseli ympäril-
leen.
Kuunteli lintujen sirkutusta.
Kevät oli jo käsillä, ja muuttolinnutkin palasi-
vat vähitellen.
Mustarastas vihelsi kauempana.
Laina ei ollut kuullut sitä ääntä vuosikymme-
niin ilman että hänen mieleen nousi se yksi
aamu.

Olin silloin kuusitoistavuotias.

Istuin pirtin penkillä ja sidoin matkalaukkua kiinni ruskealla paperinarulla.

Toinen lukko oli ollut rikki jo vuosia.

Narua piti kietoa useamman kerran ympärille että laukku ei aukeaisi matkalla.

Olin jo sen ikäinen, että oli aika lähteä maailmalle hakemaan töitä.

Mitä siellä olisi tarjolla sitä en vielä tiennyt.

Naapurin Aili oli lomalla ollessaan kertonut taimitarhasta kirkonkylällä.

Hän oli siellä töissä.

Ajattelin että sinne minäkin voisin mennä.

Ei se ollut kovin kaukana, mutta minusta tuntui kuin olisin lähtemässä toiselle puolelle maailmaa.

Mummu oli kertonut kuinka hän oli kotipihaltaan katsonut saman kylän koululle. Oli siinä tuumannut, että tuollako asti se Ameriikka on, kylläpä se onkin kaukana.

Siltä minustakin tuntui nyt.

Sisältäni kumpusi outo tunne. Se kipristeli
vatsan pohjassa.

Siinä sekoittuivat pelko ja pieni seikkailun
tuntu.

Olin lähtemässä yksin – pois kotoa. Pois tu-
tusta arjesta missä päivät olivat samanlaisia.

Me olimme köyhiä, sen tiesin jo lapsena.
Eihän sitä silloin ajatellut.

Kaikilla oli samanlaista meidän kylällä.

Oli katto pään päällä, muutama lehmä nave-
tassa ja perunaa kellarissa.

Ruokaa oli vähän mutta riittävästi.

Luonto antoi lisää, kun vain jaksoi siellä hää-
rätä.

Marjat poimittiin metsästä. Kalaan lähdettiin
aina, kun talon väki ehti muilta töiltä.

Lintujakin pyydettiin.

Tekemistähän täällä olisi riittänyt, mutta ra-
haa tarvittiin. Ja olisihan yksi suu vähemmän
ruokittavana.

Maitotili ei ollut suuren suuri neljästä lehmäs-
tä.

Täällä ei ollut töitä tarjolla, mistä saisi oikeaa palkkaa.

Olihan täällä yksi pieni kauppa. Sieltä sai ostaa vähän tavaraa.

Kauppiaspariskunta sitä piti. Ei siellä riittänyt töitä muille.

Lapsia kyllä olisi saanut kaitsea. Niitä riitti joka talossa.

Lapset leikkivät pihoilla vanhat, toisilta jääneet vaatteet päällään. Ne olivat joko liian pienet tai liian suuret.

Joskus siitä sai palkaksi pullapitkon tai ruisleivän.

Miehet kulkivat savotoilla kaukana kotoa. Kävivät välillä kääntymässä ja lähtivät taas. Pois piti päästä heti, kun vain kynnelle kykeni. Rahaa etsimään maailmalta.

Äiti sanoi aina:

"Sinunkin leipä se on murusina maailmalla. Sieltä se pitää itse kerätä."

Niin päätin minäkin lopulta lähteä.

Olin pakannut vähäiset tavarani siihen vanhaan pahviseen matkalaukkuun, joka piti siitä kiinni paperinarulla.

Mielessäni häilyi jotain parempaa.

Kenties saisin ostaa omat kengät ja sukat.

Lopulta olin valmis lähtemään.

Siitä alkaisi minun matkani maailmalle.

Äiti jäi pihalle seisomaan.

Pyysi kirjoittamaan kuulumisia.

Kirjoitanhan minä kunhan pääsen perille.

Katsoimme hetken toisiamme.

Äiti pyyhkäisi kasvojaan esiliinan helmalla ja kääntyi pois.

Lähdin kävelemään soratietä pitkin.

Kengät vähän puristivat ja toisen pohja jo repotti.

Hiekkaa pääsi sisälle pyörimään jalkapohjaa vasten.

Pysähdyin välillä varistamaan sitä pois.

Nyt oli alkukesä. Ilma oli ihanan lämmin.

Kullerot aloittivat kukintansa. Puiden lehvät liikkuivat kevyessä tuulessa.

Tuoreet koivun lehdet tuoksuivat raikkaalle ja puhtaalle.

Tunsin vapauden tunteen tuulen hyväillessä hiuksiani.

Olin kävellyt jo tovin kun kuulin traktorin äänen.

Nostin käden pystyyn jotta minut nähtäisiin. Sehän oli Sulevi peräkylältä.

– No minne se on matka kun kerta matkalaukua kannat? hän kysyi silmät sirrillään.

– Oletko kauaskin lähdössä?

– Voisinko päästä kyydissäsi koululle?

Lähden onnikalla kirkonkylälle.

– Hyppää lavalle vaan. Koululle minäkin olen menossa. Käyn kaupalta samalla pööniä ja siemeniä.

Emännällä alkoi kahvihammasta pakottaa, että ajoi heti aamusta matkaan.

Sulevi nauroi makeasti.

Hänellä ei näyttänyt olevan mihinkään kiire. Leppoisa mies.

– Töihinhän minä olen menossa, jos sieltä niitä löytyy. Täytyy lähteä katselemaan. Ei se auta.

Nousin lavalle ja etsin paikan, johon istua. Lavalla oli kaikenlaista rojua ja multaa, mutta kyllä sinne vielä mahtui.

Niin matka jatkui keinuvassa ja poukkoilevassa kyydissä.

– Perillä ollaan, huusi Sulevi. Odotahan niin autan sinut alas.

Pääsin alas lavalta ja pudistelin enimpää pölyjä vaatteistani.

– Kiitos kyytistä, nähdään taas. Vie emännälle terveisiä.

Kävelin odottavan linja-auton luo ja nousin kyytiin.

Etsin paikan ikkunan vierestä, lähellä kuljettajaa.

Muutama kyläläinen nousi samaan aikaan.

Autossa leijui dieselin, lämpimän pölyn ja ihmisten vaatteisiin pinttynneen metsän ja työn haju.

Heillä oli kassit mukana ja puheen sorina
säesti kun he änkeytyivät penkeilleen.
Vilkaisivat minua uteliaina. Hymyilin varo-
vasti tervehdykseksi.

Lopulta kuski saapui. Leveä hymy kasvoil-
laan hän hyppäsi ketterästi penkilleen, avasi
sivuikkunan raolleen ja käynnisti moottorin.
Vihdoin linja-auto nytkähti liikkeelle.
Nostin matkalaukun viereiselle penkille ja
painoin käden sen päälle.
Katselin ikkunasta ulos, kuinka kotikylä alkoi
jäädä taakse.
Nyt ei enää palattu takaisin. Hymy levisi kas-
voilleni.

Aurinko lämmitti kuumasti ikkunan läpi.
Penkin keinonahka tarttui paljaaseen ihoon ja
olo tuntui hikiseltä.
Auto pysähtyi matkalla poimimaan ihmisiä
kyytiin.
Joka kerta kun ovi tuhahti auki, dieselin haju
pelmahti sisään.

Eräs pieni tyttö alkoi yökkiä.

Hänen äitinsä nappasi nopeasti oksennuspus-
sin penkin vierestä ja työnsi sen tytön eteen.

Vilkaisin vaistomaisesti ympärilleni.

Jokaisen penkkirivin vieressä oli pino ruskeita
oksennuspusseja.

Onneksi minulla ei vielä ollut paha olo.

Nämä matkan tuoksut – diesel, pöly, jopa
oksennuksen haju – eivät mieltäni häirinneet.

Kaikki oli minulle uutta.

Olin matkalla maailmaan, josta en tiennyt vie-
lä mitään.

Joku avasi takaikkunan. Silloin ilma alkoi
kiertää paremmin.

Matka jatkui maisemien vaihtuessa.

Hymy kareili huulillani, kuin olisi sinne var-
kain eksynyt.

Luku 2

*Uudet kasvot
vierellä kulkee Aili
en ole yksin*

Linja-auto saapui kirkonkylän asemalle.
Astuin ulos autosta ja jäin seisomaan hetkeksi
paikoilleni.
Tuijotin rakennusta, jonka tunnistin kaupaksi.
Se oli suurempi kuin meidän kylän puoti.
Siinä oli isot näyteikkunat joiden takaa näkyi
vaatteita ja muita tarvikkeita.
Havahduin kun joku tönäisi minua niin, että
pudotin laukkuni.
Olin jäänyt huomaamattani seisomaan keskel-
le kulkuväylää.
Nostin laukun ja tarkistin että se oli pysynyt
kiinni ja narut olivat vielä solmussa.
Lähdin kulkemaan kauppaa kohti.
Olin utelias näkemään mitä kaikkea siellä olisi
myytävänä.

Laina lähtee nuorena kotikylästään ja alkaa rakentamaan omaa elämäänsä.
Hän joutuu lähtemään useammin kuin kerran ja aloittamaan alusta.
Matkalla on ollut iloa, läheisyyttä ja toivoa, mutta myös pettymyksiä, menetyksiä ja yksinäisyyttä.
Hän yrittää muuttaa itseään että löytäisi paikkansa muiden ihmisten rinnalla.
Kysymykset kalvavat mieltä ilman vastauksia ja lopulta sairastuttavat.
Vanhana Laina pysähtyy katsomaan taaksepäin ja huomaa, kuinka paljon kaikkea niihin vuosiin mahtui.
Hän lopulta oppii tietämään kuka hän on.

Tämä on kertomus naisesta, joka ei helpolla anna periksi. Se on myös tarina muistoista, siitä, miten eletty elämä säilyy pienissä hetkissä, paikoissa, tuoksuissa ja ihmisissä vielä vuosikymmenten jälkeen.

